

Nyelvtan és pragmatika: fonopragmatika, morfopragmatika, szintaktikai pragmatika

2019. ősz

Nemesi Attila László (PhD)

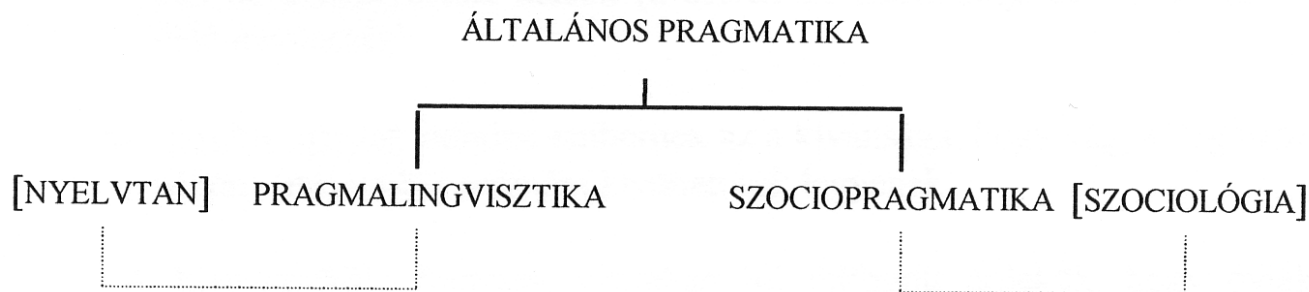
egyetemi docens

PPKE Magyar Nyelvészeti Tanszék

<nemesi.attila@btk.ppke.hu>

Pragmatika: a terület körülhatárolása

Leech (1983) a pragmatika irányairól:

Pragmalingvisztika: a nyelvi rendszer és a nyelvhasználat összefüggései (előfeltevések, beszédaktus-elmélet, implicit argumentumok, diskurzus-jelölők, morfopragmatika stb.).

Általános pragmatika: a társalgás és a megismerés elvei, feltételei, általános kérdései (grice-i pragmatika, relevanciaelmélet stb.).

Szociopragmatika: a beszélők interakciós (norma- és célorientált, stratégiai) viselkedése; társas, társadalmi és kultúraközi pragmatika (udvariassági elméletek, kultúraközi forgatókönyvek, a beszédaktusok és a társalgási maximák kultúraközi összehasonlító vizsgálata stb.).

Pragmalingvisztika

- ***fonopragmatika***

pl. hangtani alternatívák közötti pragmatikai meghatározottságú választások

- ***lexikai pragmatika***

a lexémák pragmatikai aspektusaival foglalkozik, pl. hogy két azonos denotációjú lexéma hogyan utalhat más-más beszédhelyzetre

- ***morfopragmatika***

morfológiai szabályok által létrehozott derivátumok pragmatikája

- ***szintaktikai pragmatika***

pragmatikai háttérű választás szintaktikai szerkezetek között, szintaktikai szabályszegések pragmatikai motivációi

- ***szemantika–pragmatika interfész***

munkamegosztás a jelentéselméleten belül

Pragmalingvisztika

- **fonopragmatika**

pl. hangtani alternatívák közötti pragmatikai meghatározottságú választások

- fel~föl: seper/söpör, zsemle/zsömle, veder/vödör

feltelepít/föltelepít, senki/sénki/sönki, lecet/lécet...

- **presztízs** (standard) – **stigma** (standardtól eltérő): pozitív és negatív attitűd (vö. szleng, nyelvjárások – rejtett presztízs)
- időben változik (pl. II. világháború előtt: illabiális „kárburátor”, szánatórium” stb.)

Nyelvi sznobság:

- ❑ idegen szavak, idegen(szerű) ejtésformák (*p[áz]o doble, Hel[z]inki, bre[gz]it stb.*), betűejtés (pl. *te[lj]esen, csa[lj]anak*)

Hanglejtés: pl. irónia, sugallt jelentések (implikatúrák)...

Pragmalingvisztika

- **fonopragmatika**

pl. hangtani alternatívák közötti pragmatikai meghatározottságú választások

A betűejtő nem tud következetes lenni:

Egymás mellett: *formálják*, de *erőteljesebben*, *teljes*, majd *teljesen*...

Martonyi János

Molnár Mária – Sinkovics Balázs 2015:

Buzás Péter, Makó volt polgármestere – négy nyilvános beszédét vizsgálták, és kiderült, hogy amikor a makóiakhoz szól, az ö-zése nagyobb arányú.

Pragmalingvisztika

- **fonopragmatika**

pl. hangtani alternatívák közötti pragmatikai meghatározottságú választások

Nyelvtan és pragmatika: morfopragmatika

Forrás:

Kiefer Ferenc 2003.

Morfopragmatikai jelenségek a magyarban. *ÁNyT.* XX. 107–128.

- **Morfopragmatika:** a morfológia és a pragmatika viszonyát kutatja; nem egyedi morfológiai alakok, hanem morfológiai szabályok által létrehozott derivátumok pragmatikai aspektusait vizsgálja. Feltételezi a szemantikát, s abból vezeti le a mondatkörnyezet és a beszédhelyzet ismeretében a pragmatikai jelentést.
- **Lexikai pragmatika:** a lexémák pragmatikai aspektusaival foglalkozik, pl. két, denotatív jelentését tekintve azonos lexéma különböző beszédhelyzetre utalhat: *eszik* – *zabál*, *alszik* – *durmol* stb. Ide tartoznak a lexikalizálódott morfológiai képződmények is: *elromlik* – *bedöglük*, *meghal* – *elpatkol* stb.
- **Szintaktikai pragmatika:** a szintaxis által megkövetelt affixumok esetleges pragmatikai következményeit vizsgálja, pl. *dolgoztat* vkit/vkivel, *elnökül választ* – *elnöknek választ* stb. (L. még: implicit argumentumok.)

1. A túlzófok

A felsőfok egy szemantikai értékskála legfelsőbb fokát fejezi ki. A felsőfok és a túlzófok között tehát nincs szemantikai különbség, a túlzófok csak pragmatikailag különbözhet a felsőfoktól. A túlzófok korlátlanul termékeny: minden fokozható melléknév ellátható a túlzófok képzőjével (lexikalizálódott képződmények nem fordulnak elő). Példák a magyar nemzeti szövegtárból:

- (1) (a) Mondhat bárki bármit, a szerelem a világon a *legeslegjobb* dolog.
- (b) Szerintem a *legeslegeslegfinomabb* csokiból kettő van.
- (c) Svédország külügyminisztere a *legeslegelső* feladatnak nevezte, hogy...
- (d) Milyen feladatok megoldását látja a legsürgősebbnek? – A *legeslegsürgősebb* az M1-es autópályát üzemeltető társaság pénzügyi gondjainak megoldása.

1. A túlzófok

A túlzófok a hiperbola (túlzás) egyik megjelenési formája. Mindig van érzelmi színezete, szemben a felsőfokkal, amely általában tényszerű összehasonlítás eredménye (de: I. pl. (1c): *első – legelső – legeslegelső, utolsó – legutolsó – legeslegutolsó* stb.).

A túlzófok használata a következőképpen írható körül: a beszélő a szóban forgó téma fontosságára, egyediségére, különlegességére hívja fel a figyelmet. A túlzófok pragmatikai értelmezésében fontos szerepet játszik a beszélő szándéka, a cél, melyet mondanivalójával el akar érni. A hallgató tudja, hogy a túlzófok szemantikailag azonos a felsőfokkal, tudja tehát azt is, hogy a beszélő a túlzófok használatával mondanivalójának nem denotatív jelentését akarja gazdagítani. A túlzófok használata így abban az esetben releváns, ha a beszélő vele denotatív jelentéssel ki nem fejezhető pragmatikai jelentést kíván közölni. Ez Kiefer szerint abban áll, hogy a beszélő valamely tulajdonság lehető legmagasabb foka meglétének a hangsúlyozásával a hallgató figyelmét mondanivalójának fontosságára kívánja felhívni. Ez a jelentés a hallgató számára társalgási implikatúraként jelenik meg.

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

A két képző között nincs sem szemantikai, sem pragmatikai különbség. A kicsinyítőképző alapjelentése 'kicsi', 'kevés'; a 'kevés' jelentés az anyagnevek esetében lép fel (pl. *tejecske* 'kevés tej'). Ezt a jelentést azonban a pragmatikai jelentés gyakran háttérbe szorítja. A kicsinyítőképző pragmatikai jelentése általában levezethető a szemantikai jelentés, a mondatkontextus és a beszédhelyzet ismeretében (az tehát az alapszó jelentésétől is függ). A képzés monomorfemikus alapszavak esetében szinte korlátlanul termékeny, és a lexikalizálódás igen ritka (kivétel: *főzőcske*, *fogócska*, *bújócska*, ill. *tálka*, *asztalka*, *szócska*).

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

A (2) példáiban a kicsinyítőképző csak szemantikai jelentést hordoz:

- (2) (a) Ez a *könyvecske* az első önálló magyar nyelvű neveléstudományi-didaktikai szakkönyv.
- (b) Mindennap megnézi a postaládát, csikorog a *kulcsocska* a zárban [...].
- (c) Mind ez ideig remélték, hogy a lelőhelyről több ilyen *kőlapocska* előkerül még.

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

Konkrét tárgyak kicsinyítőképzős származékai általában a 'kicsi' szemantikai jeggyel gazdagítják az alapszó jelentését, és nincsen pragmatikai jelentésük. Ez azonban nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a beszélő a kicsinyítőképzőt pragmatikai jelentés közvetítésére használja fel.

Könnyű elképzelni olyan beszédhelyzetet, ahol a beszélő a *könyvecskét, kulcsocskát, kőlapocskát* **nagy tárgyakra** vonatkoztatja, „**komolytalanul**”, **ironikusan**. Tegyük fel például, hogy valaki egy nagyalakú kódexet olvas. A beszélő a *Mit olvasol abban a könyvecskében?* kérdéssel hangsúlyozhatja a könyv nagy méretét. Amikor a 'kicsi' 'nagy'-ot jelent, akkor a beszédhelyzet mindig a 'vicces', 'komolytalan' jegyekkel jellemezhető.

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

A *pici állatok neveit* nem tudományos munkákban gyakran kicsinyítőképzővel használjuk. Ilyenkor a kicsinyítőképző jelenléte arra utal, hogy a beszélő érzelmi viszonyulását is kifejezésre kívánja juttatni, amit a szigorú szakszöveg nem engedne meg. A *kicsinyítőképző* jelzi, hogy nem tudományos szövegről van szó:

- (3) (a) [...] ahány *méhecske* egy nyitott mézesbödön körül zümmög nyáron a kertben.
- (b) [...] tántorog az összeharapdált *legyecske*.

2. A *-cska/-cske* és *-kal/-ke* kicsinyítőképzők

A **mesevilág** egy elképzelt világ, amelyben minden kisebbnek vagy kicsinek tűnik. A való világnak a mesevilágba való transzponálása többek között éppen a kicsinyítőképzővel történik. A *lovacska*, *tyúkocska*, *ökröcske* stb. a mesevilágban kifejlett állatokra is vonatkozhat. Ezért a 'kis paripa' nem azonos a *paripácská*-val, mint ahogy a 'kis tyúk' sem azonos a *tyúkocská*-val. A jelzős szerkezet nem közvetíti a kicsinyítőképzős alakok pragmatikai jelentését. A *paripácska*, *tyúkocska*, *ökröcske* csak sajátos beszédhelyzetben (mese, ill. felnőtt–kisgyermek párbeszéd) fordulhat elő:

- (4) (a) [...] kakas és a *tyúkocska*, szlovák népmese.
- (b) [...] a két iciri-piciri *ökröcske*.

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

További három beszédhelyzet, amelyben a kicsinyítőképző gyakori: „**baby talk**” (vagy „**caretaker speech**”), a **szerelmesek nyelve** és a **kedvenc háziállatokhoz való beszéd**:

- (5) (a) Tedd szépen ide a *fejecske*det!
- (b) Add ide a *kezecske*det!
- (c) Nagyon szeretem a szép *szájacska*dat.
- (d) Mutasd a formás *lábacska*dat!
- (e) Kapsz mindjárt egy kis *vizecske*t.
- (f) Gyere, megigazítom a *párnácska*dat.

Mindhárom esetben a beszédhelyzet vezérli a kicsinyítőképző használatát, amelyben a beszélőnek a hallgatóhoz való érzelmi viszonya (szeretet, ragaszkodás) a döntő szempont.

2. A *-cska/-cske* és *-ka/-ke* kicsinyítőképzők

A bor, a sör és a konyak (más szeszes italra Kiefer nem talált a korpuszban példát) a kötetlen beszédben szintén gyakran lép fel kicsinyítőképzővel. Ezek az alakok a felnőtt kötetlen társalgás jellegzetességei. Használatuk egyszerre jelzi azt, hogy a beszélő a hallgatóval való kapcsolatát kötetlennek érzi, és **a beszélőnek a szeszes italhoz való (pozitív) viszonyát:**

- (6) (a) [...] egyébként nagyon finom *borocska* is hozzájárul [...].
(b) Export a *söröcske*.

2. A *-cska*-*cske* és *-kal*-*ke* kicsinyítőképzők

Szellemi termékek, politikai és egyéb szervezetek, műsorok stb. kicsinyítőképzős származékai többnyire pejoratív értelműek. A kicsinyítőképzőre az egyéb beszédhelyzetekben annyira jellemző pozitív érzelmeknek ebben az esetben nyoma sincs:

- (7) (a) [...] kompromisszumokból álló szegényes *reformocska* [...].
- (b) [...] minden kis *pártocska* igyekszik parlamenti képviselést biztosítani magának.
- (c) Ez lenne tehát a Kóstoló című *műsorocska* „nyári koktélja”, mondja eufemisztikusan egy titokzatos hang.
- (d) [...] nem valószínű, hogy valamelyik helyi *elnököske* ugyanerre a következtetésre jut az elemzésben.

2. A *-cska*-*cske* és *-kal*-*ke* kicsinyítőképzők

- (7) (a) [...] kompromisszumokból álló szegényes *reformocska* [...].
- (b) [...] minden kis *pártocska* igyekszik parlamenti képviselőt biztosítani magának.
- (c) Ez lenne tehát a Kóstoló című *műsorocska* „nyári koktélja”, mondja eufemisztikusan egy titokzatos hang.
- (d) [...] nem valószínű, hogy valamelyik helyi *elnököske* ugyanerre a következtetésre jut az elemzésben.

A (7a)-ból megtudjuk, hogy a reform nem teljes, mindent átfogó, a (7b)-ből, hogy a szóban forgó pártok nemcsak kicsik, hanem jelentéktelenek is, a (7c)-ből, hogy a műsor nem színvonalas, a (7d)-ből pedig, hogy a helyi elnökök sokadrangú személyek, viszont szeretnek fontoskodni.

2. A *-cska/-cske* és *-kal/-ke* kicsinyítőképzők

Végül említsük meg, hogy néhány negatív értelmű melléknévhez is járulhat kicsinyítőképző, amely ebben az esetben a negatív jelentést s ezzel az udvariatlanságot enyhíti:

- (8) (a) [...] bájosan *butácska*, de hűséges segítőtársát, Hálefet, a szolgát [...].
- (b) Az viszont *gyöngécske* érv, hogy lám, a nagy európai ...
- (c) A *gyengécske* Trnava elleni összecsapáson a bíró 43 szabálytalanságot [...].

A (8) példái tehát eufemisztikusak, bár néha elég nehéz elválasztani az eufemizmust az iróniától. A pozitív tulajdonságot jelentő melléknevek közül csak az *okoská*-ra talált Kiefer példát, de természetesen ugyanígy lehetséges a *szépecske*, *ügyeske*, *csinoska* stb. Ebben az esetben a kicsinyítőképző funkciója nyilvánvalóan nem az enyhítés, hanem a kedveskedés – bár a mondatkontextus és a beszédhelyzet ismét meghatározó lehet (pl. az *okoska* gyakran pejoratív).

3. A *-hat/-het* modális toldalék

Deontikus beszédaktusok (parancs, tiltás, engedély, felmentés):

(9) (a) Este *elmehetsz* moziba.

modalitás, a beszélő
attitűdje

(b) – *Elmehettek?* – Nem *mehetsz* el.

A *-hat/-het* invariáns szemantikai jelentése a lehetőség – mindaz, amit ehhez a beszédhelyzet hozzátesz, a pragmatikához tartozik. Bizonyos esetekben azonban szükségszerűséget is kifejezhet (a negatív kontextus egyetlen lehetőségre korlátoz):

(10)(a) Nemcsak a rangnak, hanem a tanult foglalkozásnak is búcsút *mondhattak*.

(b) Elrontottam, most *kezdhetem* az egészet előlről.

3. A *-hat/-het* modális toldalék

A *kér, kap* igék kijelentő és feltételes módú alakjainak segítségével udvarias kérést fejezhetünk ki. Mivel azonban más ige nem használható a *-hat/-het* toldalékkal udvarias kérésekben, ezekről a konvencionalizálódott formulákról a lexikai pragmatika ad számot:

- (11) (a) *Kérhetek/Kérhetnék* még egy szelet kenyeret?
(b) *Kaphatok/Kaphatnék* még egy csésze kávé?

De: *Vehetek még egy sütit?* (stb.)

3. A *-hat/-het* modális toldalék

A *hogy(an) mond + hat* kezdetű retorikai kérdés felkiáltó hanglejtéssel ejtve konvencionális formulája a szemrehányásnak, s ezért leírása szintén nem a morfopragmatika, hanem a lexikai pragmatika feladata:

(12) (a) *Hogy mondhat*sz *ilyet*, Rózsika?

(b) Hát akkor *hogyan mondhattad* a többi embernek, *hogy csak az összetartásban az erő*?

De: *Hogy tehetél ilyet?* (stb.)

3. A *-hat/-het* modális toldalék

A (13) példáiban a modalizált ige a *hiába mond* szerkezettel egyenértékű:

(13) (a) *Mondhatták* az öregasszonynak, hogy a fia rossz, ő tudta, hogy jó.

(b) *Mondhatta* ő, hogy beteg, nem hittek neki.

3. A *-hat/-het* modális toldalék

Az alábbi példákban szereplő modális igealakok a diskurzusjelölőkhöz (pl. *hát, nos, ugye*) hasonló funkciót töltenek be:

(14) (a) Szép divat, *mondhatom*.

(b) *Gondolhatjátok*, nem volt se ebéd, se semmi.

A *mondhatom* ebben a formában rögzült, a *mond* ige más ragozott alakjának (pl. a *mondhatjuk*-nak) nincs hasonló funkciója, ezért értelmezése nem tekinthető morfopragmatikai problémának, róla a lexikai pragmatikának kell számot adnia. A *gondolhatjátok* ezzel szemben nem lexikai egység, rajta kívül a *gondolhatod*, *gondolhatja* (*Ön*), *gondolhatják* (*Önök*) is hasonló funkcióval rendelkeznek. Ezekkel az alakokkal a beszélő a hallgatót kívánja felkészíteni bizonyos következményekre, amelyek az előzmények ismeretében természetesnek tűnnek. A beszélő a hallgatót is be kívánja vonni a megfelelő következtetések levonásába.

Pragmalingvisztika

- **szintaktikai pragmatika**

pragmatikai háttérű választás szintaktikai szerkezetek között, szintaktikai szabályszegések pragmatikai motivációi

szintaktikai változók:

- *-e* kérdőszó helye (*Nem kell-e, nem-e kell* stb.)
- *el kell menjek/el kell mennem/el kell, hogy menjek*
- az igekötő pozíciója tagadásnál (*nem visszaváltható – nem váltható vissza*)...
- *Holnap kerül megrendezésre / lesz megrendezve / rendezik meg...*

Ha a szintaktikai változatok közötti választásnak van kontextuális motivációja, akkor szintaktikai pragmatikai jelenségről beszélhetünk.

Pragmalingvisztika

- **szintaktikai pragmatika**

pragmatikai háttérű választás szintaktikai szerkezetek között, szintaktikai szabályszegések pragmatikai motivációi

Az ige utáni fókusz pragmatikája

- Hol jártál nyáron?
 - **Egerben és a Hortobágyon** voltam.
- Hol jártál nyáron?
 - Voltam **Egerben és a Hortobágyon**.

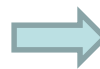
ige előtti fókusz: kimerítő értelmezés

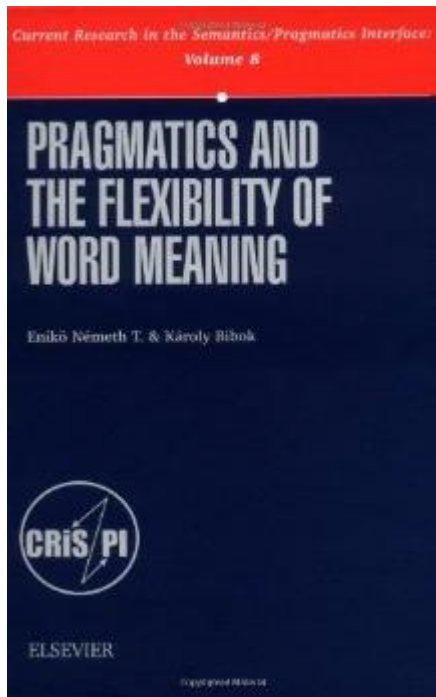
ige utáni fókusz: kimerítő vagy nem kimerítő értelmezés

Grice mennyiségi maximáival:

„Légy elég informatív!” és „Ne légy a szükségesnél informatívabb!”

„Említsd mindet!” vagy „Említs legalább egyet!”

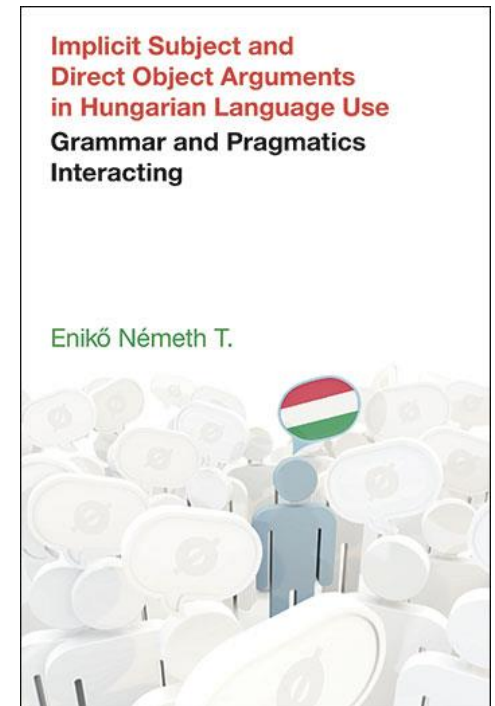

Szintaktikai pragmatika: implicit argumentumok

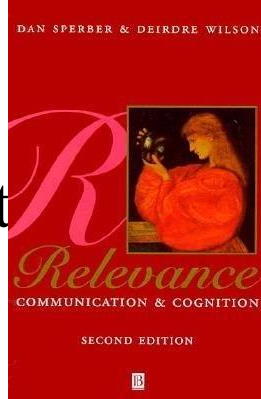

Németh T. Enikő

Szegedi Tudományegyetem
Általános Nyelvészeti Tanszék

- A téma a *szintaktikai pragmatika* körébe tartozik.
- Az implicit argumentumok előfordulását és azonosítását Németh T. Enikő szerint egyetlen, nagyon általános racionalitási elv, a **kognitív relevancia elve** motiválja: a megismerés a relevancia maximalizálására törekszik (Sperber–Wilson 1995), vagyis arra, hogy a megismerés során minél nagyobb kognitív hatást érjen el minél kisebb műveleti erőfeszítés árán.
- Az implicit argumentumok esetében annak érdekében, hogy elkerüljük a fölösleges – azaz különösebb kognitív hatással nem járó – műveleti erőfeszítéseket, az adekvát interpretáció eléréséhez először az igék konceptuális-szemantikai reprezentációját dolgozzuk fel. Ha ez nem vezet releváns interpretációhoz, akkor a közvetlen kontextushoz fordulunk, és ha ez sem eredményez pragmatikailag elfogadható interpretációt, akkor újabb műveleti erőfeszítések árán kiterjesztjük a kontextust.

Implicit argumentum: nevezzünk implicit argumentumnak minden olyan, az ige konceptuális-szemantikai reprezentációjában szereplő, de lexikailag realizálatlanul hagyott argumentumot, amelynek a jelenlétét a megnyilatkozásban lexikai-szemantikai, grammatikai, diskurzus- és/vagy pragmatikai evidenciák igazolják.

(1) *János iszik/eszik.*

(2) *Tibor adott a koldusnak.*

(3) – *Sír a gyerek.*

– *Megetetem.*

- Egyes nyelvekben (pl. magyar, spanyol, japán, koreai, orosz) sokkal gyakrabban és szabadabban fordulnak elő az igék implicit argumentumokkal, mint más nyelvekben (pl. angol, német, norvég, holland, francia).

A magyarban az alábbi három esetben maradhat egy argumentum implicit:

- Ha az ige konceptuális-szemantikai reprezentációjának valamely eleme lehetővé teszi az implicit argumentum azonosítását.
- Ha a megnyilatkozás – amelyben az implicit argumentum előfordul – többi része a relevanciaelvvel összhangban levő tipikus interpretációt eredményez.
- Ha az implicit argumentum közvetlen kontextusának a kiterjesztése releváns interpretációhoz vezet.

Az (A) esetnek megfelelően implicit tárgyi argumentummal használható igék: *eszik, (meg)etet, zabál, iszik, itat, bámul, olvas, ír, rajzol, fest, főz, süt, mos, vasal, mosogat, takarít, kapál, locsol, szánt, vet, kaszál, arat, tereget* stb.

De: *Sándor eszi/zabálja a folyékony szappant.*

(A folyékony szappan a TÁPLÁLÉK kategória nem tipikus tagja.)

Sándor szemetel a rózsával.

(A rózsza nem prototipikus szemét.)

A kategóriák nem tipikus tagjai azért nem maradhatnak implicitek (megfelelő kontextus nélkül), mert sokkal nehezebb elérni és feldolgozni őket, nagyobb műveleti erőfeszítésre lenne szükség, ami ellentmond a mentális gazdaságossági megfontolásoknak.

A (B) esetnek megfelelő példák:

(4) Időnként adunk a koldusnak, még akkor is, ha ma már legtöbbször piacgazdasági profi. **(mit?)**

(5) [...] a csavargók teleszórják a Körteret. **(mivel?)**

Sem az *ad* igének, sem a *teleszór*-nak nincs a különösebb szelekciós megkötése a hiányzó argumentumra vonatkozóan. A megnyilatkozás többi részéből a *koldus*, ill. a *csavargó* (és a *Körter*) címkéje alatt tárolt enciklopédikus információ teszi elérhetővé az implicit argumentumot.

A (C) esethez (kontextuskiterjesztés) tartozó példák:

(Tanár-diák párbeszéd egy egyetemi vizsgán.)

(6) – Elmélyült magam a kötelező irodalomban?

– Nem mélyültem el. Csak átfutottam.

(A könyvesboltban a férj már régóta nézeget egy drága könyvet, nem tudja eldönteni, megvegye vagy sem, amikor odalép hozzá a felesége.)

(7) – Gyere, fizessük ki! **(Mit?)**

Az igék osztályozása implicit argumentumokkal való előfordulásuk alapján

- Első csoport: mindhárom módon előfordulhatnak implicit argumentumokkal (pl. *eszik, iszik, vedel, bámul, olvas, ír, rajzol, vasal, takarít, kaszál, szánt* stb.).
- Második csoport: csak a (B) és (C) esetben engednek meg implicit argumentumot (pl. *ad, ajándékoz, teleszór, kijavíttat, megcsináltat, szerepel, győz, nyer, büntet, vesz, vásárol* stb.).
- Harmadik csoport: csak a (C) esetben fordulhatnak elő implicit argumentummal (pl. *elmélyül, átfut, kifizet, elrepül, felpróbál, lök, elfelejt, otthagyt, beletanul* stb.).

Ha egy ige megenged maga mellett implicit argumentumot az első módon, akkor megenged maga mellett a második módon is, és ha egy ige előfordulhat a második módon „zéró” argumentummal, akkor előfordulhat a harmadik módon is. A harmadik mód az, amely általánosan lehetővé teszi minden magyar ige számára, hogy megfelelő kontextusban valamelyik (esetleg több) argumentuma lexikailag kifejezetlen maradjon. Az első csoport igéitől a második és harmadik csoport igéi felé haladva az implicit argumentumokat tartalmazó megnyilatkozások releváns interpretálásához egyre tágabb kontextust kell tekintetbe venni.

Implicit predikátumok?

– Még egy kis bort?

(Tölthetek? Parancsolnak? stb.)